

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ANTSTOLĘ Y

2021-04-30 Nr. 4D-2020/1-1519
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020 m. lapkričio 25 d. gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą dėl antstolės Y (toliau vadinama ir – Antstolė) galimai netinkamų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo kreipimusis (toliau vadinamas – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodyta:

„[...] 2020-10-12 su trimis atskirais skundais kreipiausi į Antstolę Y dėl to, kad vykdomosiose bylose Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...> naikintų iš mano kalėjimo sąskaitos neteisėtus pinigų atskaičiavimus. [...] jau praėjo pusantro mėnesio ir iš Antstolės X negaunu jokių atsakymų [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skundo aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. 4D-2020/1-1519/3D-3092 kreipėsi į antstolę Y, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

Seimo kontrolierius gavo Antstolės 2021 m. kovo 1 d. raštą Nr. S-00210458.

Pateiktame atsakyme ir papildomuose dokumentuose nurodoma:

4.1. „[...] Vykdamant priverstinį išieškojimą X vykdomosiose bylose Nr. <...>; Nr. <...>; Nr. <...>, nustačius, kad skolininkas atlieka bausmę, į Kalėjimų departamentą prie LR TM Kauno tardymo izoliatorių buvo išsiųsti patvarkymai dėl skolos išieškojimo. [...] Vykdomosiose bylose nėra duomenų apie tai, kad iš skolininko būtų išieškamos visos lėšos. Tokių duomenų nepateikė ir pats skolininkas. Tokiu būdu darytina išvada, kad skolininkui lieka tam tikra pinigų dalis, kuria jis gali naudotis.

Informuojame, kad antstolės kontoroje buvo gauti X skundai vykdomosiose bylose Nr. <...>; Nr. <...>; Nr. <...>. Kauno apylinkės teismas 2020-12-30 d. priėmė nutartį Nr. 2YT-26724-1070.[...]“;

4.2. prie rašto Seimo kontrolieriui Antstolė pateikė: 2020-10-28 patvarkymą Nr. 00105131 dėl X skundo vykdomosiose bylose Nr. <...>.

Nr. <...>, Nr. <...>, kuriuo X skundo netenkino ir kartu su vykdomosiomis bylomis Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...> persiuntė jį Kauno apylinkės teismui; patvarkymo kopija adresuota ir Pareiškėjui;

4.3. prie rašto Seimo kontrolieriui Antstolė taip pat pateikė 2020-12-30 d. Kauno apylinkės teismo nutartį Nr. 2YT-26724-1070/2020 (kopiją), kurioje nustatyta: „[...] Antstolė 2020 m. spalio 28 d. patvarkymu, gautu teisme kartu su vykdomosiomis bylomis 2020 m. gruodžio 17 d., netenkino pareiškėjo 2020 m. spalio 12 d. skundų, nutarė juos persiųsti kartu su vykdomosiomis bylomis Nr. <...>; Nr. <...> ir Nr. <...> Kauno apylinkės teismo Kauno rūmams. [...]“

Kauno apylinkės teismo 2020 m. gruodžio 30 d. nutartyje Nr. 2YT-26724-1070/2020 nurodyta, kad Teismas nutarė atmesti Pareiškėjo 2020 m. spalio 28 d. skundą dėl antstolės Y veiksmų.

5. Seimo kontrolierius 2021 m. kovo 8 d. raštu Nr. 4D-2020/1-1519/3D-947 kreipėsi į Kauno tardymo izoliatoriaus (toliau vadinama ir – Kauno TI arba įstaiga) administraciją, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

Seimo kontrolierius gavo Kauno TI 2021 m. kovo 16 d. raštą Nr. 11-2885, kuriame pateiktas paaiškinimas:

5.1. „Kauno tardymo izoliatoriaus [...] turimais duomenimis laikotarpiu nuo 2020-10-28 iki 2020-11-22 nebuvo gauta iš antstolės Y laiškų ar dokumentų, adresuotų X“;

5.2. „Suimtieji, nuteistieji skundus, prašymus adresatams siunčia uždariais vokais, įstaigos administracija mato adresatus, o skundų, prašymų turinio nemato, todėl negali pasakyti kieno ir kokie veiksmai skundžiami. Įstaigos turimais duomenimis, X 2020-10-14 pateikė išsiuntimui tris uždarus vokus, adresuotus antstolei Y. Laikotarpiu nuo 2020-10-28 iki 2020-11-30 suimtas pateikė išsiuntimui uždarus vokus šiems adresatams: Kauno apygardos teismui (2020-10-29; 2020-11-18), Kauno apylinkės teismui (2020-10-29; 2020-11-04; 2020-11-09 – pateikti du uždari vokai; 2020-11-13; 2020-11-19; 2020-11-23; 2020-11-24; 2020-11-25 – pateikti du uždari vokai; 2020-11-27)“;

5.3. „Kauno TI administracija laikotarpiu nuo 2020-09-24 iki 2020-11-30 yra gavusi antstolės Y Patvarkymus dėl skolos išieškojimo iš X, adresuotus įstaigai (2020-09-24, Nr. 2-5059,S-104556, 2020-09-24, Nr. V3-530,S-104558, 2020-09-24, Nr. 1-757,S-104555).“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau vadinama – CPK):

510 straipsnis. *Skundo dėl antstolių veiksmų padavimas* – „1. Šiame skyriuje nustatyta tvarka gali būti skundžiami antstolių procesiniai veiksmai ar atsisakymas procesinius veiksmus atlikti. 2. Skundas dėl antstolio procesinių veiksmų ar atsisakymo atlikti procesinius veiksmus pateikiamas antstoliui per šio Kodekso 512 straipsnyje nustatytą terminą. Jeigu skundą teikiantis asmuo pageidauja, kad nagrinėjant skundą būtų taikomos laikinosios apsaugos priemonės, jis vieną skundo egzempliorių taip pat pateikia apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje yra antstolio kontoros buveinė. Teismas laikinųjų apsaugos priemonių taikymo klausimą išsprendžia šio Kodekso nustatyta tvarka. 3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytą skundą antstolis išnagrinėja per penkias darbo dienas nuo jo gavimo ir dėl to priima patvarkymą. Jeigu antstolis atsisako visiškai ar iš dalies patenkinti skundą, skundas, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nurodytą atvejį, kartu su antstolio patvarkymu ir vykdomąja byla, ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo patvarkymo priėmimo persiunčiamas apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje yra antstolio kontoros buveinė. Antstolio patvarkymas, kuriuo nepatenkintas skundas persiunčiamas teismui, yra neskundžiamas. [...]; 7. Visi šiame straipsnyje numatyti antstolio patvarkymai šio Kodekso nustatyta tvarka siunčiami skundą padavusiam asmeniui. [...]“;

512 straipsnis. Skundo padavimo terminai – „Skundas dėl antstolių ar notarinių veiksmų gali būti paduodamas ne vėliau kaip per dvidešimt dienų nuo tos dienos, kurią skundą pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie skundžiamo veiksmo atlikimą arba atsisakymą jį atlikti, bet ne vėliau kaip per devyniasdešimt dienų nuo skundžiamo veiksmo atlikimo“;

594 straipsnis. Antstolio procesinės veiklos kontrolė – „1. Antstolio procesinę veiklą kontroliuoja apylinkės teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų, – teismo rūmų, kurių veiklos teritorijoje yra antstolio kontoros buveinė, teisėjas. Šios kontrolės metu patikrinami ir patvirtinami šio Kodekso VI dalyje nurodyti antstolio surašyti vykdymo proceso dokumentai. 2. Teisėjo nurodymai pašalinti vykdymo proceso pažeidimus antstoliui yra privalomi ir neskundžiami, jeigu šiame Kodekse nenustatyta kitaip“;

643 straipsnis. Skolininko teisės – „Skolininkas turi teisę: [...] 5) apskūsti antstolio veiksmus; [...] 8) kitas šiame Kodekse numatytas teises.“

Tyrimo išvados

7. Pareiškėjas Skunde rašė, jog 2020-10-12 su trimis atskiraisiais skundais kreipėsi į Antstolę dėl to, kad vykdomosiose bylose Nr. <...>, Nr. <...>, Nr. <...> naikintų neteisėtus pinigų atskaitymus, tačiau negauna atsakymų.

8. Pagal nustatytą reglamentavimą Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų netinkamų veiksmų (neveikimo) viešojo administravimo srityje, tai yra, jiems atliekant viešojo administravimo funkcijas (pvz., institucijai (pareigūnams) nustatyta tvarka nepateikus atsakymo į kreipimąsi raštu, nepagrįstai ar nemotyvuotai atsisakant pateikti paaiškinimus, papildomą informaciją, dokumentus, nenurodant priimto sprendimo apskundimo tvarkos ir pan.), tačiau Seimo kontrolieriai nekontroliuoja antstolių procesinės veiklos bei nevertina jos teisėtumo ir pagrįstumo.

CPK yra numatyta speciali procedūra apskūsti antstolio veiksmus. Skundai dėl antstolio veiksmų turi būti paduodami per 20 dienų laikotarpį nuo tos dienos, kai skundžiantysis sužinojo arba turėjo sužinoti apie skundžiamo veiksmo atlikimą. Skundas dėl antstolio veiksmų pirmiausia turi būti perduodamas pačiam antstoliui, kuris skundžiamą veiksmą atliko. Šį skundą antstolis turi išnagrinėti per penkias darbo dienas.

Kai antstolis atsisako tenkinti skundą, jis priima patvarkymą, kurį pats persiunčia apylinkės teismui.

CPK 510 straipsnio 7 dalyje nurodyta antstolio pareiga apie visus priimtus patvarkymus informuoti skundą padavusį asmenį.

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Antstolė 2020 m. spalio 28 d. patvarkymu netenkino Pareiškėjo 2020 m. spalio 12 d. rašytų skundų, ir juos kartu su vykdomosiomis bylomis Nr. <...>, Nr. <...> ir Nr. <...> persiuntė Kauno apylinkės teismo Kauno rūmams. Kaip nustatyta pagal Seimo kontrolieriui pateikto Antstolės 2020 m. spalio 28 d. patvarkymo Nr. 00105131 (kopija), dokumentas buvo adresuotas ir Pareiškėjui.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Antstolės priimto 2020 m. spalio 28 d. patvarkymo Nr. 00105131 Pareiškėjas negavo, šį faktą patvirtino ir Kauno TI administracija (Pareiškėjas yra laikomas Kauno TI), nurodžiusi, kad laikotarpiu nuo 2020-10-28 iki 2020-11-22 Kauno TI nebuvo gauta iš antstolės Y laiškų arba dokumentų, adresuotų Pareiškėjui (šios pažymos 5 punktas).

Pažymėtina, kad Antstolė Seimo kontrolieriui nepateikė patvirtinančios informacijos, kuri leistų daryti išvadą, kad 2020 m. spalio 28 d. priimtą patvarkymą Nr. 00105131 tikrai buvo išsiųstas Pareiškėjui.

Šios aplinkybės leidžia teigti, kad Antstolės priimtas patvarkymas galimai nebuvo išsiųstas Pareiškėjui, tuo pažeidžiant jo teisę būti informuotam apie jo atžvilgiu priimtus sprendimus.

10. Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundas dėl Antstolės veiksmų (neveikimo), tai yra dėl nepateiktų atsakymų į Pareiškėjo 2020-10-12 skundus, kiek tai susiję su neinformavimu apie Pareiškėjo atžvilgiu priimtus sprendimus, *yra pagrįstas*.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia X Skundą dėl Antstolės Y galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jo kreipimuisi ir neinformuojant apie Pareiškėjo atžvilgiu priimtus sprendimus, *pripažinti pagrįstu*.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

12. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Antstolei Y siūlo iš naujo nusiųsti Pareiškėjui 2020 m. spalio 28 d. priimtą patvarkymą Nr. 00105131 ir ateityje užtikrinti, kad pareiškėjai būtų tinkamai informuoti apie jų atžvilgiu priimtus sprendimus.

13. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas